

Aan Bestuur van de MRA
Van Edward Stigter, Jop Fackeldey, Floor Roduner (PHO Bouwen en Wonen/ BO Ruimte), René Tuijn (MRA Sociaal i.o.)
Onderwerp Inzet vanuit MRA op formulering van uitgangspunten en handelingsperspectief op het thema energierechtvaardigheid
Datum 9 maart 2023

Gevraagde beslissing:

- Als MRA bestuur ondersteunen van het voorgestelde traject om te komen tot gezamenlijke uitgangspunten en handelingsperspectief op het thema energierechtvaardigheid, ook in relatie tot de nieuwe MRA-Agenda.
-

Aanleiding

Op 6 september 2022 hebben wij afgesproken om elkaar twee maal per jaar te spreken over het thema energiearmoede om:

- als regio gezamenlijk de ontwikkelingen op dit thema actief te blijven volgen;
- de verbindingen tussen de verschillende perspectieven op dit thema (sociaal, bouwen en wonen, duurzaamheid) in onze regio te versterken;
- te verkennen of en zo ja welke, bovengemeentelijke acties op dit thema noodzakelijk zijn (bijv. in de vorm van gezamenlijke acties richting het rijk).

Op 1 februari jl. stelden wij tijdens ons tweede overleg in dit kader vast dat het goed zou zijn om in de aanloop naar de nieuwe MRA-Agenda met elkaar in onze regio verder na te denken over het thema energierechtvaardigheid in relatie tot het thema energiearmoede en over wat dit voor gemeenten, provincies en de MRA betekent. Ook stelde wij vast dat het belangrijk is nadrukkelijk verbindingen te leggen tussen de domeinen duurzaamheid, bouwen en wonen en sociaal. Vanuit het PHO Sociaal i.o. en het PHO Bouwen en Wonen is deze gedachte inmiddels al expliciet ondersteund. Met het toenemen van de aandacht voor de problematiek van de energiearmoede, groeit ook de aandacht voor de thematiek van de energie-/klimaatrechtvaardigheid. Steeds duidelijker wordt hoe belangrijk het is dat burgers, bedrijven en andere maatschappelijke spelers de energietransitie als rechtvaardig ervaren. Alleen dan kan acceptatie ontstaan. En dat bepaalt het succes van de transitie. Dit blijkt bijv. uit de inzet van het door minister Jetten ingesteld Expertteam Energiesysteem 2050, de

plannen van de nieuwe voorzitter van het Nationaal Klimaatplatform Kees Vendrik en uit het onlangs gepresenteerde rapport van de WRR¹.

Wat is ons voorstel?

Ons voorstel is om met steun van het MRA bestuur een traject te starten waarin we met elkaar het gesprek aangaan over het thema energierechtvaardigheid om:

- meer inzicht te krijgen in de voor MRA overheden relevante aspecten van energierechtvaardigheid en te bepalen op welke daarvan we ons met voorrang zouden moeten richten;
- de uitwisseling van inzichten en ervaringen tussen de verschillende MRA overheden te stimuleren en waar relevant tot betere afstemming te komen;
- een aanzet te geven tot een meer integrale inzet op dit thema binnen de MRA;
- te bepalen of op MRA niveau uitgangspunten kunnen worden geformuleerd om invulling te geven aan energierechtvaardigheid en welke rol hierbij is weggelegd voor gemeenten, provincies en evt. de MRA;
- meer zicht te krijgen op hoe MRA overheden individueel of collectief er aan kunnen werken dat rechtvaardigheid net als doelmatigheid en rechtmatigheid een pijler wordt van het klimaatbeleid (handelingsperspectief).
- te bepalen of we als MRA op dit thema nadere suggesties / wensen hebben richting het rijk (lobby).

Vooralsnog zien wij daarbij een traject voor ons waarin we steeds ingaan op de volgende onderdelen: energiearmoede & verduurzaming in de gebouwde omgeving, rollen en verantwoordelijkheden; financiële inclusie en participatie (lusten en lasten van de energietransitie); procedurele betrokkenheid. Dit zijn deelthema's die nadrukkelijk ook in het rapport van de WRR aan de orde komen. Dit doen we in de volgende onderdelen:

1. Opstellen startnotitie: waarin het thema energierechtvaardigheid vanuit het perspectief van de MRA wordt verkend en uitgewerkt in relatie tot het vraagstuk van energiearmoede en een voorstel voor het vervolg is opgenomen. Voor te bereiden door een ambtelijk team aangevuld met experts van TNO, het Servicepunt Duurzame Energie van de provincie NH (en wellicht ook van de WRR).
2. Een bestuurlijke startsessie: waarin – op basis van de startnotitie – nadere keuzes worden gemaakt over de precieze invulling van en focus voor dat vervolg. Voor deze startsessie zullen bestuurders met verschillende achtergronden en portefeuilles worden uitgenodigd. Aansluitend daarop zal ook worden bepaald of

¹ WRR rapport 106, Rechtvaardigheid in klimaatbeleid. Over de verdeling van klimaatkosten

- een beroep nodig is op het aanjaagbudget van de MRA en zo ja, voor welk bedrag.
3. Enkele werksessies: waarin ambtenaren met relevante stakeholders (zoals woningbouwcorporaties, energiecorporaties) en inhoudelijke experts deelthema's nader verkennen en uitwerken, initiatieven, succesfactoren en belemmeringen in kaart brengen.
 4. Een aantal door het Servicepunt Duurzame Energie te organiseren webinars: waarin vooral ook het perspectief van de doelgroep zal worden gezocht.
 5. Een brede bestuurlijke bijeenkomst: waarin de inzichten die zijn verworven tijdens dit traject (bijv. in de vorm van uitgangspunten voor MRA overheden, en opties voor beleidsinterventies op gemeentelijk, provincies c.q. MRA niveau) worden besproken in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het rijk en externe experts (Kees Vendrik, TNO, WRR).

Parallel aan dit traject is onlangs vanuit het PHO Bouwen en Wonen een ander traject gestart dat een directe relatie heeft met dit voorgestelde traject. Daarin gaat de MRA fungeren als pilot in een onderzoekstraject van TNO en dit moet uitmonden in een aanzet voor een MRA masterplan voor inclusieve verduurzaming. Deze aanzet is bedoeld om in onze regio te komen tot een gesprek tussen partijen in de regio over het komen tot een slimme aanpak van de verduurzamingsopgave van de bestaande voorraad, die:

- leidt tot een versnelling van die aanpak o.a. door in te spelen op de tekorten aan geschoold personeel en de daaruit voortvloeiende noodzaak om te komen tot een meer industriële aanpak van die verduurzaming;
- past in een langetermijnaanpak;
- past binnen het streven om de energiearmoede in onze regio aan te pakken.

Dit gesprek zou moeten worden gevoerd op basis van een door TNO voorbereide aanzet voor een dergelijke aanpak en zou idealiter de basis moeten vormen voor afspraken tussen regionale overheden, rijk over een afgestemde c.q. gezamenlijke aanpak.